

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 20
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018 [Ν.127(Ι)/2018]**

**ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΗ ΛΕΩΦΟΡΟ
ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΜΕ ΤΗ ΛΕΩΦΟΡΟ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΟΣ
ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»**

1. Εισαγωγή και ιστορικό του έργου

Η Έκθεση Πληροφοριών για το έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ. 16.05.023.011.002 και ημερομηνία 27/11/2020), για αξιολόγηση.

Το 2011, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως υπέβαλε την Προκαταρκτική Έκθεση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΠΕΕΠ) για τα ο έργο, η οποία αξιολογήθηκε από την Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε συνεδρία της στις 13/9/2011 και ακολούθως η Περιβαλλοντική Αρχή έκδωσε Γνωμάτευση στις 18/11/2011.

Το 2020, ζητήθηκε η υποβολή της Έκθεσης Πληροφοριών για το έργο, λόγω των τροποποιήσεων του έργου που αφορούν κυρίως αλλαγή των γεωμετρικών χαρακτηριστικών των δρόμων, αλλαγή σχεδιασμού για μείωση αρ. αποκοπής δένδρων και διαχείρισης της κυκλοφορίας, κλείσιμο προσβάσεων, κ.α. Οι κύριες αλλαγές αφορούν:

- σημαντική μείωση του αριθμού των δέντρων που θα απαιτηθεί να αποκοπούν/αντικατασταθούν,
- αύξηση του πλάτους των λωρίδων πρασίνου από 0,80μ. σε 1,20μ.,
- πρόνοια για φύτευση μεγάλων δέντρων στα πεζοδρόμια και στις λωρίδες πρασίνου, καθώς παρέχεται η δυνατότητα λόγω της πιο πάνω αύξησης στα πλάτη
- αύξηση του πλάτους του ποδηλατόδρομου από 2,00μ. σε 2,80μ.,
- μείωση του πλάτους των λωρίδων κυκλοφορίας από 3,30μ. σε 3,15μ.,
- καλύτερες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις σε σχέση με τη διοχέτευση της κυκλοφορίας στις ευαίσθητες οικιστικές περιοχές, ιδιαίτερα στην περιοχή της οδού Βοσπόρου η οποία με το νέο σχεδιασμό δεν θα συνδέεται με το έργο,
- παραχώρηση δύο (2) λωρίδων κυκλοφορίας του έργου, μία ανά κατεύθυνση για αποκλειστική χρήση από λεωφορεία,

- κατάργηση του κυκλικού κόμβου που θα κατασκευαζόταν στην οδό Βοσπόρου ώστε να μην επηρεαστούν οι υφιστάμενοι μεγάλοι ευκάλυπτοι της περιοχής,
- βελτίωση της οδικής ασφάλειας με τη δημιουργία δικτύου μονοδρόμων στην περιοχή συμβολής οδών Βοσπόρου, Αρχ. Κυπριανού, Αλεξανδρουπόλεως, ώστε να δημιουργηθούν πεζοδρόμια, διαβάσεις πεζών, μείωση του ορίου ταχύτητας για την ασφαλή διακίνηση πεζών, βελτίωση της προσβασιμότητάς τους στο γραμμικό πάρκο Πεδιαίου, ελαχιστοποίηση του επηρεασμού υφιστάμενων κατοικιών και δένδρων, καθώς και δημιουργία νέων λωρίδων πρασίνου ώστε να ενταχθούν σε αυτές μεγάλα υφιστάμενα δένδρα.

Η Περιβαλλοντική Αρχή στα πλαίσια της Έκθεσης Πληροφοριών έκρινε αναγκαία τη διαβούλευση με τις αρμόδιες αρχές, λόγω εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή τις δυνητικές του επιπτώσεις του Έργου στο περιβάλλον. Με βάση τις απόψεις των αρχών αυτών, την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 24 ετοιμάστηκε η παρούσα Περιβαλλοντική Έγκριση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το έργο αφορά την κατασκευή αστικής λεωφόρου η οποία περιλαμβάνεται στο δίκτυο των Δρόμων Πρωταρχικής Σημασίας του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας και του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Κινητικότητας Λευκωσίας, οι Στρατηγικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των οποίων αξιολογήθηκαν από την Περιβαλλοντική Αρχή το 2011 και 2015, αντίστοιχα. Επίσης, ως έργο συμπεριλήφθηκε στη Στρατηγική Χαρτογράφηση Θορύβου για το Πολεοδομικό Συγκρότημα Λευκωσίας (2017) και στο το περί Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου (Σχέδια Δράσης Πολεοδομικών Συγκροτημάτων Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας) Διάταγμα του 2018 (Κ.Δ.Π. 18/2019). Η χάραξη του δρόμου δημοσιεύεται στο Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας από το 1996 και λαμβανόταν υπόψη στην έκδοση των πολεοδομικών αδειών της περιοχής από το 1988.

Ο στόχος της κατασκευής του έργου είναι η κυκλοφοριακή σύνδεση των δυτικών με τις ανατολικές περιοχές της Λευκωσίας, η αποσυμφόρηση ευαίσθητων περιοχών κατοικίας του ιστορικού πυρήνα Στροβόλου από τη διαμπερή κυκλοφορία, η εφαρμογή του Σχεδίου “Slow City” στον πυρήνα Στροβόλου, η προώθηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς με λωρίδες αποκλειστικής χρήσης λεωφορείων, η σύνδεση με τον υφιστάμενο σταθμό λεωφορείων παρά το Μακάρειο Στάδιο και τον νέο σταθμό λεωφορείων επί της Λεωφόρου Στροβόλου (παρά τη συμβολή με την οδό Καντάρας), η χρήση των εναλλακτικών μέσων κυκλοφορίας όπως το ποδήλατο, καθώς και η σύνδεση των νέων πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων με άλλα υφιστάμενα δίκτυα όπως το γραμμικό πάρκο Πεδιαίου, της Λεωφόρου Αρχαγγέλου και των ποδηλατικών υποδομών στους Δήμους Έγκωμης και Λευκωσίας.

Το έργο θα συνδέει τη Λεωφόρο Στροβόλου με τη Λεωφόρο Αρχαγγέλου και θα περιλαμβάνει:

- Τέσσερις (4) λωρίδες κυκλοφορίας, συνολικού μήκους 1.300μ. περίπου, πλάτους 23,60μ. και εμβαδού 30,680τ.μ., περίπου, εκ των οποίων οι δύο (2) λωρίδες κυκλοφορίας θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από τα λεωφορεία.

- Δύο (2) νέες γέφυρες σε σημεία της κοίτης του Πεδιαίου ποταμού, εκ των οποίων η μια χωροθετείται στο τμήμα του δρόμου μεταξύ της λεωφόρου Στροβόλου και της οδού Ελαιώνων και θα έχει μήκος 60μ. και πλάτος 23.60μ., ενώ η άλλη χωροθετείται νοτιότερα της οδού Αλεξανδρουπόλεως, μεταξύ της Λεωφόρου Στροβόλου και την οδού Βοσπόρου, που θα έχει μήκος 30μ. και πλάτος 17,00μ. Η διατομή των γεφυρών έγινε με βάση υδρολογική μελέτη.
- Κατεδάφιση του παλιού υφιστάμενου γεφυριού της οδού Αλεξανδρουπόλεως παρά το Δημαρχείο Στροβόλου.
- Κατασκευή νέας όδευσης για την οδό Κανάρη και την οδό Αλεξανδρουπόλεως και κατασκευή νέων συνδετήριων δρόμων με παρακείμενες οικιστικές περιοχές συνολικού μήκους 650μ.
- Βελτιώσεις στο υφιστάμενο δευτερεύον οδικό δίκτυο της περιοχής (οδοί Ελαιώνων, Κυριάκου Μάτση, Μακεδονίτισσης, Μάρκου Μπότσαρη, Αλεξανδρουπόλεως, Βοσπόρου, Κανάρη στον Στρόβολο). Το συνολικό μήκος των οδών που θα βελτιωθούν ανέρχεται στα 1.850μ. περίπου με κυμαινόμενο πλάτος, ανάλογα με το υφιστάμενο πλάτος των οδών. Στις εργασίες βελτίωσης των δευτερευόντων οδών, περιλαμβάνονται η κατασκευή πεζοδρομίων, η τοποθέτηση οδικού φωτισμού, η εγκατάσταση υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, κ.λπ.
- Ποδηλατόδρομος και πεζοδρόμια, ενώ προβλέπεται η σύνδεση τους με άλλα υφιστάμενα δίκτυα, όπως του Γραμμικού Πάρκου Πεδιαίου, της περιοχής του λυκείου Αποστόλου Μάρκου –Τεχνικής Σχολής Αρχαγγέλου, της Λεωφόρου Αρχαγγέλου και των ποδηλατικών υποδομών στους Δήμους Έγκωμης και Λευκωσίας.
- Τοποθέτηση σύγχρονου οδικού φωτισμού, εγκατάσταση συστήματος απορροής ομβρίων υδάτων και αστικών λυμάτων, τοποθέτηση υπόγειων εγκαταστάσεων των υπηρεσιών κοινής ωφελείας, και σύνδεση με άλλα υφιστάμενα δίκτυα της περιοχής με πρόνοιες για τη σύνδεση τους και με δίκτυα που θα δημιουργηθούν μελλοντικά με τις αναπτύξεις.
- Τρεις (3) λωρίδες πρασίνου, με τις δύο (2) να χωροθετούνται μεταξύ της ασφάλτου και του πεζοδρομίου (πλάτος 1,20μ.) και η άλλη στο κέντρο του δρόμου (πλάτος 1,95μ.). Το συνολικό εμβαδόν τους θα ανέλθει 5.600τ.μ., ενώ με το έργο θα τοπιοτεχνηθούν και άλλοι χώροι, περίπου 1.500τ.μ., που θα προκύψουν από τα υφιστάμενα τμήματα οδών που θα καταργηθούν. Υπολογίζεται ότι κατά μήκος του δρόμου θα φυτευτούν περισσότερα από 600 νέα δένδρα, ενώ θα γίνουν εκτενείς φυτεύσεις δέντρων και θάμνων στις όχθες του Πεδιαίου ποταμού.
- Κατασκευή αγωγών ομβρίων υδάτων για μείωση των υφιστάμενων προβλημάτων πλημμυρών, με την υπερχείλιση του στην οδό Αλεξανδρουπόλεως.
- Εγκατάσταση και λειτουργία καμερών φωτοεπισήμανσης για έλεγχο ορίου ταχύτητας.

Η περιοχή από την οποία διέρχεται ο δρόμος, χαρακτηρίζεται σήμερα από αραιή δόμηση η οποία διακόπτεται από ελαιώνες, συστάδες ευκαλύπτων θάμνους και άλλα είδη βλάστησης. Η υφιστάμενη βλάστηση στην περιοχή της κοίτης του Πεδιαίου ποταμού, αφορά αυτοφυή, εισβλητικά και επιγενή φυτά, ενώ καταγράφηκε αριθμός πανίδας και πτηνοπανίδας. Στην υπόλοιπη περιοχή κατασκευής του έργου, η βλάστηση αποτελείται κυρίως από ελιές, ευκαλύπτους, πεύκα, φίκους και κυπαρίσσια.

Στην πορεία του έργου υφίσταται παλαιά πετρόκτιστη δεξαμενή μεγάλης χωρητικότητας, η οποία χρονολογείται στον 19^ο αιώνα (οθωμανική περίοδος) και χωροθετείται σε ιδιωτικό τεμάχιο. Η δεξαμενή ενδεχομένως αποτελούσε μέρος ενός εκτεταμένου δικτύου άρδευσης αποτελούμενου

από υπόγεια υδραγωγεία που μετέφεραν νερό από πηγές στα νότια της Λευκωσίας για σκοπούς ύδρευσης και άρδευσης.

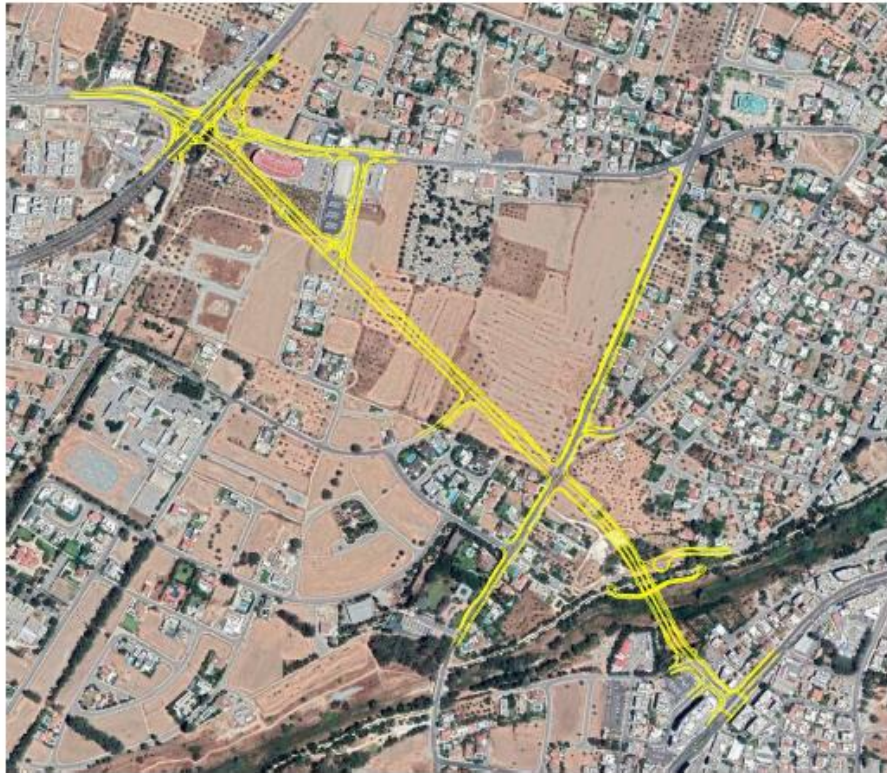
Στην περιοχή του έργου, άλλα οδικά έργα που υλοποιήθηκαν είναι η βελτίωση της Λεωφόρου Αρχαγγέλου (2009-2010) και η βελτίωση της Λεωφόρου Στροβόλου (2005-2006), ενώ άλλα πολεοδομικά έργα που προγραμματίζονται είναι η βελτίωση της Λεωφόρου Λευκοθέου, η βελτίωση Λεωφόρου Τσερίου στον Δήμο Στροβόλου και η ανάπλαση του πυρήνα του Δήμου Στροβόλου.

Η πορεία του διέρχεται από περιοχές που χαρακτηρίζονται ως Οικιστικές Ζώνες (Κα8, Κα6, Κα5, Κα4) και διασταυρώνει κάθετα τη Ζώνη Προστασίας του ποταμού Πεδιαίου. Σε μικρό τμήμα του έργου, στη συμβολή με τη Λεωφόρο Στροβόλου, διέρχεται Ζώνης Εμπορικών και Κεντρικών Λειτουργιών (Εβ3). Οι δύο γέφυρες που θα κατασκευαστούν στον ποταμό Πεδιαίο εμπίπτουν σε Ζώνη Προστασίας (Δα1). Το δευτερεύον οδικό δίκτυο που θα βελτιωθεί με το έργο αφορά υφιστάμενους δρόμους σε περιοχές που χαρακτηρίζονται ως Οικιστικές Ζώνες, εκτός από τα τμήματα των οδών Αλεξανδρουπόλεως και Κανάρη που εμπίπτουν σε Ζώνες Προστασίας (Δα1). Οι υφιστάμενες οικίες βρίσκονται σε απόσταση πέραν των 50-100μ. από το μελλοντικό όριο του έργου.

Ο ποταμός Πεδιαίος, στο τμήμα που αντιστοιχεί στη Περιοχή Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας C01, εξασφαλίζει σήμερα ικανοποιητική προστασία έναντι πλημμύρας 20ετίας, σε όλο σχεδόν το μήκος των 25χλμ., εκτός από κάποια σχετικά λίγα τμήματα όπου συμβαίνουν υπερχειλίσεις. Στα τμήματα αυτά υπάρχει δυνατότητα να γίνουν οι κατάλληλες παρεμβάσεις ώστε να επιτευχθεί προστασία έναντι πλημμύρας συχνότητας περιόδου επαναφοράς 20ετίας σε όλο το μήκος του ποταμού. Περιορισμένα τμήματα στους κατάντη Δήμους Λακατάμειας, Στροβόλου και Λευκωσίας επίσης κατακλύζονται στην πλημμύρα 20ετίας. Στη ζώνη προστασίας του ποταμού στις περιοχές των Δήμων Λακατάμειας, Στροβόλου και Λευκωσίας έχει κατασκευαστεί το Γραμμικό Πάρκο του Πεδιαίου.

Για το έργο εκπονήθηκε Υδρολογική Μελέτη για τις δύο προτεινόμενες γέφυρες επί του ποταμού Πεδιαίου στον Στρόβολο (2012). Στη μελέτη έγινε αριθμός παραδοχών υπέρ της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης και της περιόδου επαναφοράς σχεδιασμού 500 χρόνια, η οποία είναι μεγαλύτερη από τα 50-100 χρόνια, η οποία έγινε αποδεκτή από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

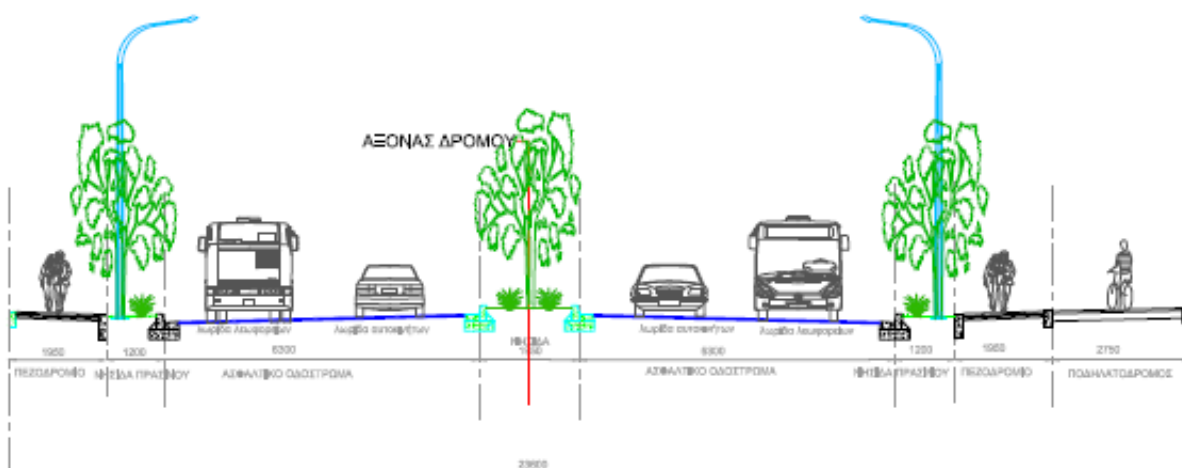
Επίσης, εκπονήθηκε Κυκλοφοριακή Μελέτη (Ιούλιος 2020) από το Τμήμα Δημοσίων Έργων με έτος αναφοράς το 2020 και προβλέψεις για τα έτη 2024, 2029 και 2034. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, το 2024 από το έργο αναμένεται να διέρχονται 22.672 οχήματα, το 2029 από 24.741 οχήματα και το 2034 από 26.718 οχήματα. Με τη λειτουργία του έργου, αναμένεται μείωση στους κυκλοφοριακού φόρτους της τάξης του 30% και στην περιοχή του πυρήνα Στροβόλου της τάξης μέχρι και 70%, ιδιαίτερα στις οδούς Μακεδονίτισσης (μείωση 61% το 2024), Αρχ. Κυπριανού (μείωση 71% το 2024), Θεμιστοκλέους (μείωση 57% το 2024), Ευζώνων (μείωση 71%, το 2024). Σε περίπτωση που το έργο δεν υλοποιηθεί ο δείκτης κορεσμού θα αυξηθεί κατά 14-25% φθάνοντας σε επίπεδα συμφόρησης της τάξεως του 99%, προκαλώντας ουρές οχημάτων και μεγάλες καθυστερήσεις.

Σχέδιο 2: Χάραξη νέου δρόμου και νέας γέφυρας επί του ποταμού Πεδιαίου

Σχέδιο 3: Χάραξη νέων οδών και νέας γέφυρας παρά τη Λεωφ. Αλεξανδρουπόλεως

Σχέδιο 1: Τυπική διατομή έργου

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

Οι κυριότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με την Έκθεση Πληροφοριών είναι οι ακόλουθες:

Κατά την κατασκευή:

3.1. Ο συνολικός αριθμός των δέντρων που θα χρειασθεί να αφαιρεθούν και αντικατασταθούν με άλλα δέντρα, ανέρχεται στα 61 (8 πεύκα, 4 κυπαρίσσια, 1 χαρουπιιά, 1 μαυρομμάτα, 30 ευκαλύπτους, 6 ακακίες, 7 φίκους, 4 καλλωπιστικά). Επίσης, από το έργο θα επηρεαστούν 102 ελιές, οι οποίες εμπίπτουν σε ιδιωτικά τεμάχια, ενταγμένα σε οικιστικές ζώνες και οι οποίες θα μεταφυτευθούν σε άλλες κατάλληλες θέσεις, σε συνεργασία με τους ιδιοκτήτες των τεμαχίων ή το Δήμο Στροβόλου. Αντίστοιχα, με το έργο θα φυτευτούν περισσότερα από 600 νέα μεγάλα δέντρα και πέραν των 4.000 θάμνων και άλλης χαμηλής βλάστησης.

3.2. Η προσωρινή πρόσβαση οχημάτων και προσωπικού στην κοίτη του ποταμού Πεδιαίου πιθανόν να προκαλέσει αλλοίωση της όχθης του ποταμού στο σημείο ανατολικά της οδού Αλεξανδρουπόλεως όπου θα κατεδαφιστεί η υφιστάμενη γέφυρα και μέρος της οδού Αλεξανδρουπόλεως όπου θα κατασκευαστεί η νέα γέφυρα, καθώς και στο σημείο όπου θα κατασκευαστεί η νέα γέφυρα μεταξύ της Λεωφόρου Στροβόλου και της οδού Ελαιώνων.

3.3. Τα κατασκευαστικά έργα στη νέα γέφυρα δυτικά της οδού Αλεξανδρουπόλεως πιθανόν να προκαλέσουν προσωρινές απώλειες στους πληθυσμούς των βατράχων (*Pelophylax bedriagae*) και χελώνων του γλυκού νερού (*Mauremys rivulata*) των οποίων η παρουσία συμβάλει στην διατήρηση της ισορροπίας του υδρόβιου περιβάλλοντος, ειδικά τους πληθυσμούς εντόμων, όπως των κουνουπιών.

3.4. Περιοδική αύξηση του θορύβου από τον εξοπλισμό που θα απαιτηθεί όπως εκσκαφείς (ερπυστριοφόροι και λαστιχοφόροι), φορτωτές, graders, διάφοροι τύποι φορητών, οδοστρωτήρες (λαστιχοφόροι και μη), οχήματα τοποθέτησης σκυροδέματος, εκφορτωτήρες, κ.λπ. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Βρετανικού Προτύπου British Standard BS 5228, κατά τη 10ωρή λειτουργία του εργοταξίου, η εκτιμώμενη τιμή του δέκτη $L_{eq}(10h)$ για τον αποδέκτη σε απόσταση 25μ. από το όριο του εργοταξίου υπολογίστηκε στα 65-70dB(A), περίπου.

3.5. Οι επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας αναμένονται από τις εκπομπές σκόνης από τις χωματοουργικές εργασίες, τις εκπομπές από τα συγκροτήματα παραγωγής υλικών (ασφαλομίγματα) και τις εκπομπές από την κίνηση των βαρέων οχημάτων (10 διελεύσεις στην ώρα αιχμής) για την μεταφορά των προϊόντων εκσκαφής και των υλικών κατασκευής. Κατά τη δυσμενέστερη σύνθεση του εργοταξίου κατασκευής, θα λειτουργούν ένας κατασιγασμένος αεροσυμπιεστής, δύο βαριά φορητά, ένας φορτωτής υλικών εκσκαφών, ένας προωθητήρας, ένα εκσκαπτικό, ένα Grader, ένας οδοστρωτήρας, ένα σύστημα στρώσης ασφάλτου, μία αντλία σκυροδέματος. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς, οι εκπομπές των αερίων ρύπων για την ώρα αιχμής χαρακτηρίζονται ιδιαίτερα χαμηλές έως αμελητέες.

3.6. Οι απαιτούμενες ανάγκες σε νερό, ανά ημέρα, ανέρχονται στα 4-6κ.μ. η προμήθεια του απαιτούμενου νερού για τις αναγκαίες εργασίες του έργου.

3.7. Επηρεασμός του εδάφους από πιθανές βλάβες μηχανημάτων ή οχημάτων, αύξηση του θορύβου, ρύπανση της ατμόσφαιρας και αύξηση της σκόνης λόγω των εργασιών εργοταξίου.

3.8. Ο ημερήσιος όγκος υγρών αποβλήτων (οικιακά) που θα δημιουργηθούν ανέρχονται στα 300 λίτρα για 25-30 εργαζομένους και θα προέρχονται από τους χώρους υγιεινής του εργοταξίου μέρος των οποίων θα απομακρύνεται.

3.9. Ο ημερήσιος όγκος στερεών αποβλήτων που θα δημιουργηθούν είναι μικρός και θα προέρχονται από τους εργαζομένους στο εργοτάξιο, τα αδρανή υλικά που θα προκύψουν από τις εκσκαφές, την αφαίρεση υφιστάμενου ασφατικού οδοστρώματος, την αφαίρεση υφιστάμενου σκυροδέματος, υλικά που παραλείφθηκαν αλλά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν λόγω κακής ποιότητας κ.λπ.

3.10. Οι όγκοι των εκσκαφών, επιχωματώσεων και των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν, ανέρχονται στις 41.300κ.μ.

3.11. Ο όγκος του επιφανειακού εδάφους που θα αφαιρεθεί από την περιοχή που καταλαμβάνει το έργο ανέρχεται περίπου στα 4.600κ.μ. και από το νέο δευτερεύον οδικό δίκτυο 1.200κ.μ. Μικρό μέρος του, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε επιχωματώσεις εάν κριθεί κατάλληλο ή απαραίτητο, ενώ το υπόλοιπο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην τοπιοτέχνηση του Έργου (νησίδες και λωρίδες πρασίνου).

3.12. Στο στάδιο των κατεδαφίσεων υφιστάμενων υποδομών (υφιστάμενη οδός Αλεξανδρουπόλεως, υφιστάμενα πεζοδρόμια, υφιστάμενη ασφαλτός, υφιστάμενη πρόχειρη πρόσβαση, επί της κοίτης του ποταμού Πεδιαίου, προς την οδό Κανάρη κ.λπ.) θα χρησιμοποιηθούν συνήθεις μέθοδοι και μηχανήματα κατεδαφίσεων.

3.13. Το εμβαδόν που θα σφραγιστεί από το έργο ανέρχεται σε 38.700τ.μ.

3.14. Με την κατασκευή του έργου θα μειωθούν οι διαμπερείς κινήσεις στις οικιστικές περιοχές, αυξάνοντας το επίπεδο οδικής ασφάλειας στους συνοικιακούς δρόμους, ενώ θα προωθηθεί η υλοποίηση των έργων του Σχεδίου Περιοχής του πυρήνα Στροβόλου, με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του με την αποσυμφόρηση της περιοχής από την κυκλοφορία των οχημάτων, θα μειωθούν οι συνεχείς στάσεις και εκκινήσεις χιλιάδων αυτοκινήτων καθημερινά με αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού χρόνου διακίνησης, θα μειωθούν οι συνολικές εκπομπές αέριων ρύπων και περιβαλλοντικού θορύβου και θα εξοικονομηθεί ενέργεια.

3.15. Η κατασκευή του έργου θα επιλύσει τα σοβαρά φαινόμενα πλημμύρας που παρουσιάζονται κατά τους χειμερινούς μήνες στην υφιστάμενη γέφυρα της οδού Αλεξανδρουπόλεως, παρά το Δημαρχείο Στροβόλου.

3.16. Κατά το στάδιο κατασκευής, οι ενεργειακές απαιτήσεις σε συμβατικά καύσιμα και πιο συγκεκριμένα πετρέλαιο κίνησης, αφορούν τα μηχανοκίνητα οχήματα μεταφοράς υλικών και τα διάφορα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο εργοτάξιο. Οι πιο πάνω ανάγκες δεν μπορούν να εκτιμηθούν με ακρίβεια σε αυτό το στάδιο, αλλά εκτιμώνται ως αμελητέες.

Κατά τη λειτουργία:

3.17. Σημαντική θετική επίπτωση στον πυκνοδομημένο πυρήνα του Δήμου Στροβόλου με τη μείωση του αριθμού των οχημάτων μέχρι και 50% (από 7,000 μέχρι 10,000 οχήματα την ημέρα) και τη μείωση του πληθυσμού που επηρεάζεται από τον θόρυβο και τους αέριους ρύπους.

3.18. Συγκρίνοντας το Στρατηγικό Χάρτη Θορύβου για το Πολεοδομικό Συγκρότημα Λευκωσίας του 2017 (3^{ος} γύρος), και την εκτίμηση θορύβου για το έτος λειτουργίας του έργου το 2021, τα επίπεδα θορύβου της περιοχής θα βελτιωθούν τόσο για τον δείκτη ημέρας-βραδιού-νύκτας (Lden) όσο και για το δείκτη νύκτας (Ln), για την περιοχή του πυρήνα του Στροβόλου.

3.19. Μείωση των εκπομπών ρύπων και συνολικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μέσω της αναμενόμενης μείωσης της κυκλοφορίας ιδιωτικών οχημάτων και της αύξησης της χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς (λεωφορεία), ποδηλάτων και πεζών, για την περιοχή του πυρήνα του Στροβόλου.

3.20. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς, με τη χρήση του μοντέλου COPERT street level, εκτιμάται ότι οι επιπτώσεις στην ποιότητα της αέρα για τα έτη λειτουργίας του έργου το 2024, 2029 και 2034

σε σχέση με το έτος αναφοράς το 2020, θα είναι μειωμένες, για την περιοχή του πυρήνα του Στροβόλου.

Συγκεκριμένα, οι συγκεντρώσεις για το Δρόμο Πρωταρχικής Σημασίας υπολογίζονται σε και είναι εντός των εθνικών ορίων:

- CO σε 7.33Kg/km για το έτος 2024, 8.00kg/km για το 2029 και 8.64kg/km για το 2034,
- CO₂ σε 4403.4kg/km για το έτος 2024, 4805.3kg/km για το 2029 και 5189.3kg/km για το 2034,
- NO_x σε 7.25kg/km για το έτος 2024, 7.92kg/km για το 2029 και 8.55kg/km για το 2034,
- PM σε 310.2g/km για το έτος 2024, 338.5g/km για το 2029 και 365.6g/km για το 2034,
- VOC σε 770.0g/km για το έτος 2024, 840.3g/km για το 2029 και 907.4g/km για το 2034.

Αντίστοιχα, με την υλοποίηση του έργου θα υπάρχει μείωση στην εκπομπή αέριων ρύπων σε δρόμους του πυρήνα του Στροβόλου σε σχέση με το έτος αναφοράς 2020, μέχρι και 70% και είναι εντός των εθνικών ορίων, αναλύονται ως ακολούθως:

- Οδός Μακεδονίτισης: -52% για το 2024, -49% για το 2029 και -47% για το 2034,
- Οδός Μακεδονίτισης (πυρήνας): -60% για το 2024, -55% για το 2029 και -50% για το 2034,
- Οδός Ελαιώνων (μεταξύ Δρόμου Πρωταρχικής Σημασίας και οδού Μακεδονίτισης): 18% για το 2024, 35% για το 2029 και 55% για το 2034,
- Οδός Ελαιώνων (Νότια Δρόμου Πρωταρχικής Σημασίας): -34% για το 2024, -18% για το 2029 και 2% για το 2034,
- Οδός Ευζώνων: -69% για το 2024, -57% για το 2029 και -42% για το 2034,
- Οδός Αλεξανδρουπόλεως (συμβολή με Αρχ. Κυπριανού): -55% για το 2024, -53% για το 2029 και -50% για το 2034,
- Λεωφόρος Αρχ. Κυπριανού (προς οδό Αλεξανδρουπόλεως): -56% για το 2024, -54% για το 2029 και -51% για το 2034,
- Λεωφόρος Αρχ. Κυπριανού (πυρήνας): -69% για το 2024, -69% για το 2029 και -69% για το 2034,
- Οδός Θεμιστοκλέους: -52% για το 2024, -43% για το 2029 και -36% για το 2034,

3.21. Οι επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους και τη βιοποικιλότητα της περιοχής αναμένονται να είναι θετικές μετά τις κατασκευαστικές εργασίες, καθώς ο ποταμός μετά την κατασκευή του έργου θα επανέλθει στην αρχική του κατάσταση με έργα αποκατάστασης υφιστάμενων παρανομιών ή κακοτεχνιών στην κοίτη του, διασφαλίζοντας την απρόσκοπτη ροή του.

3.22. Βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής με την επιλογή ειδών της κυπριακής βιοποικιλότητας, τη φύτευση περίπου 600 νέων δέντρων, την αύξηση της σκιασμένης επιφάνειας περίπου και τη συνολική επιφάνεια τοπιοτέχνησης με αύξηση της βλάστησης.

3.23. Δεν θα υπάρχουν ουσιαστικές μόνιμες επεμβάσεις εντός της κοίτης του ποταμού Πεδιαίου, εκτός από το ακρόβαθρα των δύο γεφυρών. Η πλειοψηφία των δέντρων που αναμένεται να αφαιρεθεί στα σημεία των ακροβάθρων είναι ξενικά είδη, δεδομένου ότι δεν έχει καταγραφεί οποιοδήποτε σπάνιο ή απειλούμενο είδος χλωρίδας ή πανίδας.

3.24. Εγκατάσταση λαμπτήρων χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας τύπου LED (Light emitting diode), χρήση αισθητήρων φυσικού ηλιακού φωτός και εφαρμογής συστήματος ελέγχου εξοικονόμησης ενέργειας για τη λειτουργία του οδικού φωτισμού του έργου.

3.25. Η απαίτηση για ηλεκτρική ενέργεια ότι θα ανέρχεται σε 80.000KWH ανά έτος, περίπου για τον φωτισμό του νέου δρόμου (1300,00 μέτρα – περίπου 70 ηλεκτρικοί πάσσαλοι), τον αριθμό των φωτεινών σηματοδοτών στις διασταυρώσεις και στις διαβάσεις πεζών τύπου pelican καθώς και τη χρήση σύγχρονου οδικού φωτισμού τύπου LED.

3.26. Ημερήσιος όγκος στερεών αποβλήτων που θα δημιουργηθούν είναι μικρός και θα προέρχονται από τους επισκέπτες (ποδηλάτες / πεζοί) του έργου.

3.27. Το έργο θα αυξήσει τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες των κατοίκων της περιοχής και γενικά του πληθυσμού της πόλης για τη χρήση του ποδηλάτου ως εναλλακτικού μέσου διακίνησης.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον

Τα κυριότερα μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων στο περιβάλλον σύμφωνα με την Έκθεση Πληροφοριών είναι τα ακόλουθα:

4.1. Για τις εργασίες στην ευαίσθητη περιοχή του ποταμού Πεδιαίου, θα ληφθούν ιδιαίτερα μέτρα για την προστασία της βιοποικιλότητας, όπως η αποφυγή εργασιών εξομάλυνσης της κοίτης του ποταμού, η απαγόρευση της απόθεσης μπάζων αποβλήτων ή άλλων υλικών καθώς και απαγόρευση της κυκλοφορίας οχημάτων και μηχανημάτων στην κοίτη του ποταμού, κ.λπ.

4.2. Μέρος του επιφανειακού χώματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις λεκάνες δένδρων και στις λωρίδες πρασίνου.

4.3. Για τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων αυτής της μορφής, κατά τη φάση κατασκευής του έργου θα γίνουν κατάλληλες υγειονομικές διευθετήσεις με κατασκευή αποχωρητηρίων, ώστε να εγκατασταθούν προσωρινά συστήματα αποχέτευσης όπως σηπτικός και απορροφητικός λάκκος.

4.4. Αποφυγή απόρριψης μεταχειρισμένων μηχανέλαιων από τα οχήματα ή τα μηχανήματα εργοταξίου. Τα υπολείμματα ορυκτελαίων από τα μηχανήματα κατασκευής να συλλέγονται σε δοχεία για διαχείριση από αδειοδοτημένους συλλέκτες ή να διατίθενται σε μονάδες ανάκτησης ορυκτέλαιων.

4.5. Η εκτενής φύτευση μεγάλων δένδρων στα πεζοδρόμια, στη λωρίδα πρασίνου και στην κεντρική νησίδα του έργου, καθώς και οι κατάλληλη τοπιοτέχνηση τους, θα συμβάλει στη βελτίωση του μικροκλίματος στην περιβάλλουσα περιοχή και θα λειτουργεί ως προστατευτικός φραγμός μεταξύ του δρόμου και των οικιστικών περιοχών που θα τις προστατεύει από τους ρύπους και τον

θόρυβο. Επίσης εκατέρωθεν του κύριου άξονα θα χωροθετούνται στα πλαίσια των νέων αναπτύξεων υπηρεσιακοί δρόμοι, λωρίδες και χώροι πρασίνου ώστε οι κατοικίες που θα ανεγερθούν στο μέλλον να έχουν μεγάλη απόσταση από τις λωρίδες κυκλοφορίας του δρόμου.

4.6. Για τη μείωση του θορύβου, ο μηχανικός εξοπλισμός θα είναι σύμφωνος με τις πρόνοιες των περί Βασικών Απαιτήσεων Κανονισμών (ΚΔΠ 535/2003, ΚΔΠ 303/2006, ΚΔΠ 526/2014 – Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους) και δεν θα υπερβαίνουν τα όρια του θορύβου που τίθενται από τον κατασκευαστή. Για την αποφυγή όχλησης στις παρακείμενες οικιστικές περιοχές κατά τη νύκτα, θα απαγορεύεται η λειτουργία του εργοταξίου και η εκτέλεση κατασκευαστικών εργασιών μετά τις 6:30 το απόγευμα.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται.

6. Διαβούλευση

Στα πλαίσια αξιολόγησης του έργου από την Περιβαλλοντική Αρχή ζήτησε τις απόψεις Τμημάτων / Υπηρεσιών / Τοπικών Αρχών λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή για τις δυνητικές του επιπτώσεις στο περιβάλλον. Για το έργο λήφθηκαν απόψεις από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, το Τμήμα Δημοσίων Έργων, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, το Τμήμα Δασών, το Τμήμα Αρχαιοτήτων, την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας. Επίσης, λήφθηκαν απόψεις από το Υπουργείο Εσωτερικών, πολιτικό κόμμα και ομάδες πολιτών. Οι απόψεις των Τμημάτων ήταν θετικές υπό όρους.

Οι απόψεις των ομάδων πολιτών διαχωρίστηκαν υπέρ και κατά του έργου, ανάλογα με την περιοχή των κατοικιών τους. Η ομάδα των κατοίκων του πυρήνα Στροβόλου τάχθηκε υπέρ με επιχειρήματα τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους (μείωση αέριων ρύπων και θορύβου) και η ομάδα των κατοίκων στην περιοχή ελαιώνων τάχθηκε εναντίον του έργου λόγω δυνητικού επηρεασμού του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Το έργο παρουσιάστηκε σε Δημόσια Παρουσίαση από τα αρμόδια Τμήματα του κράτους στις 17/2/2020, στην οποία έγινε πλήρης επεξήγηση των λεπτομερειών του σχεδιασμού στο κοινό. Στην ιστοσελίδα του Δήμου Στροβόλου είναι αναρτημένες οι παρουσιάσεις του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και του Τμήματος Δημοσίων Έργων, από τις 3/2/2020, για ενημέρωση του κοινού.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής των εμπλεκόμενων τμημάτων και του κοινού. Η Περιβαλλοντική Αρχή αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου, όπως

περιγράφεται στην παρούσα Περιβαλλοντική Έγκριση, υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και, προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, εξέτασε τα πιο κάτω κριτήρια:

1. Χαρακτηριστικά του έργου: το μικρό μέγεθος και ο σχεδιασμός του έργου για την προώθηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και των εναλλακτικών μέσων κυκλοφορίας όπως το ποδήλατο, η συσσώρευση με άλλα υφιστάμενα και εγκεκριμένα οδικά έργα που θα συμβάλουν στην ορθολογική κυκλοφοριακή διαχείριση της περιοχής, η χρήση φυσικών πόρων και ιδιαίτερα η σφράγιση του εδάφους, ο προσωρινός επηρεασμός της βιοποικιλότητας του ποταμού Πεδιαίου, η μείωση των αέριων ρύπων και του θορύβου στον πυρήνα του Στροβόλου βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων του πυρήνα του Στροβόλου και το ανθρωπογενές περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής.
2. Τοποθεσία του έργου: η όδευση του έργου εντός αραιοκατοικημένης περιοχής με ελαιώνες, η ικανότητα του ποταμού Πεδιαίου να απορροφήσει τις παροδικές επιπτώσεις από τις κατασκευαστικές εργασίες, η επαναφορά της απρόσκοπτης ροής του ποταμού Πεδιαίου, η συμπερίληψη της υφιστάμενης δεξαμενής στο σχεδιασμό του έργου ως έργο πολιτιστικής σημασίας, η κυκλοφοριακή σύνδεση των δυτικών με τις ανατολικές περιοχές της Λευκωσίας, η αποσυμφόρηση του ιστορικού πυρήνα Στροβόλου και των περιοχών κατοικίας από τη διαμπερή κυκλοφορία, και η ανάδειξη της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Στροβόλου βελτιώνουν το αστικό περιβάλλον της περιοχής.
3. Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων: η γεωγραφική περιοχή και το μέγεθος του πληθυσμού που ενδέχεται να επηρεαστούν, η χρονική διάρκεια, η συχνότητα και η αναστρεψιμότητα των επιπτώσεων με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων δεν αναμένεται να επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Οι βασικές αρχές που λήφθηκαν υπόψη από την Περιβαλλοντική Αρχή αναλύονται ως ακολούθως:

- οι Στρατηγικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας και του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Κινητικότητας Λευκωσίας, αξιολογήθηκαν από την Περιβαλλοντική Αρχή το 2011 και 2015, αντίστοιχα, και εκδόθηκαν θετικές Γνωματεύσεις,
- το έργο συμπεριλήφθηκε στη Στρατηγική Χαρτογράφηση Θορύβου για το Πολεοδομικό Συγκρότημα Λευκωσίας (2017) και στο περί Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου (Σχέδια Δράσης Πολεοδομικών Συγκροτημάτων Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας) Διάταγμα του 2018 (Κ.Δ.Π. 18/2019),
- η Περιβαλλοντική Αρχή έκδωσε θετική Γνωμάτευση στις 18/11/2011 για το έργο, ο σχεδιασμός του οποίου αναθεωρήθηκε και βελτιώθηκε,

- ο συνολικός αριθμός των δέντρων που θα χρειασθεί να αφαιρεθούν και αντικατασταθούν με άλλα δέντρα, ανέρχεται στα 61 και θα μεταφυτευτούν 102 ελιές, ενώ με το έργο θα φυτευτούν περισσότερα από 600 νέα μεγάλα δέντρα και πέραν των 4.000 θάμνων και άλλης χαμηλής βλάστησης, συμβάλλοντας θετικά στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και Κλίμα 2021-2030,

Επιπρόσθετα, υπάρχουν τα ακόλουθα θετικά στοιχεία στην υλοποίηση του έργου ως έχει καταλήξει ο σχεδιασμός:

- ο αναθεωρημένος σχεδιασμός του έργου (νησίδες, λωρίδες πρασίνου κατά μήκος πεζοδρομίων, μονόδρομοι στη Λεωφ. Αλεξανδρουπόλεως, κ.α.) θα μειώσει τον αριθμό των δένδρων που θα επηρεαστούν και θα βελτιώσει το μικροκλίμα της περιοχής,
- το έργο προωθεί τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς με λωρίδες αποκλειστικής χρήσης λεωφορείων και συνδέει τον υφιστάμενο σταθμό λεωφορείων παρά το Μακάρειο Στάδιο με τον νέο σταθμό λεωφορείων επί της Λεωφόρου Στροβόλου (παρά τη συμβολή με την οδό Καντάρας),
- επιτυγχάνεται σύνδεση των νέων πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων με άλλα υφιστάμενα δίκτυα όπως το γραμμικό πάρκο Πεδιαίου, της Λεωφόρου Αρχαγγέλου και των ποδηλατικών υποδομών στους Δήμους Έγκωμης και Λευκωσίας,
- με την αποσυμφόρηση ευαίσθητων περιοχών κατοικίας του ιστορικού πυρήνα Στροβόλου από τη διαμπερή κυκλοφορία και την εφαρμογή του Σχεδίου “Slow City” στον πυρήνα Στροβόλου, θα μειωθούν μέχρι και 70% οι εκπομπές αέριων ρύπων σε σχέση με το έτος αναφοράς 2020 και θα βελτιωθούν τα επίπεδα θορύβου της περιοχής του πυρήνα του Στροβόλου τόσο για τον δείκτη ημέρας-βραδιού-νύκτας (Lden) όσο και για το δείκτη νύκτας (Ln),
- η κατεδάφιση του παλιού υφιστάμενου γεφυριού της οδού Αλεξανδρουπόλεως παρά το Δημαρχείο Στροβόλου και η κατασκευή δύο (2) νέων γεφυρών νοτιότερα της οδού Αλεξανδρουπόλεως και στο τμήμα του δρόμου μεταξύ της λεωφόρου Στροβόλου και της οδού Ελαιώνων θα ρυθμίσει την οδική κυκλοφορία της περιοχής, θα βελτιώσει την υδρολογική ικανότητα του ποταμού Πεδιαίου αποφεύγοντας τις πλημμύρες και θα εξασφαλίζει σήμερα ικανοποιητική προστασία έναντι πλημμύρας,
- η παλαιά πετρόκτιστη δεξαμενή μεγάλης χωρητικότητας, η οποία χρονολογείται στον 19ο αιώνα (οθωμανική περίοδος) και χωροθετείται σε ιδιωτικό τεμάχιο, αξιολογήθηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων και θα αναθεωρηθεί εν μέρει ο σχεδιασμός του έργου, στο σημείο αυτό.

Η παρούσα Περιβαλλοντική Έγκριση έχει διάρκεια ισχύος πέντε (5) χρόνια.

Ιωάννα Κωνσταντινίδου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
Αρ. Φακ. 02.10.011.008.001.001
13 Απριλίου 2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΗ ΛΕΩΦΟΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΜΕ ΤΗ ΛΕΩΦΟΡΟ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΟΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί Όροι

1.1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Περιβαλλοντική Έγκριση.

1.2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.

1.3. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την Προστασία του Περιβάλλοντος Νόμους, Κανονισμούς, Διατάγματα και Τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.

1.4. Με την Ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής του έργου, να υποβληθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή «Έκθεση Ολοκλήρωσης Εργασιών» η οποία να εκπονείται και να υπογράφεται από τους μελετητές και μηχανικούς του έργου και στην οποία θα αναφέρονται τα μέτρα που λήφθηκαν για την ικανοποίηση των όρων των πιο κάτω Ενοτήτων:

(α) Ενότητα Α: Όροι που πρέπει να εφαρμοστούν πριν τον τελικό σχεδιασμό του έργου

(β) Ενότητα Β: Όροι που πρέπει να εφαρμοστούν πριν την κατασκευή του έργου

(γ) Ενότητα Γ: Όροι που πρέπει να εφαρμοστούν κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου

1.5. Σε περίπτωση που ανευρεθούν αρχαιότητες, οι κατασκευαστικές εργασίες να διακοπούν και να ειδοποιηθεί το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

1.6. Σε περίπτωση οποιασδήποτε αλλαγής στο έργο και πριν την έναρξη οποιωνδήποτε εργασιών να ενημερωθεί η Περιβαλλοντική Αρχή με σκοπό τη διερεύνηση για το κατά πόσο οι εργασίες που επίκεινται να διεκπεραιωθούν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018.

1.7. Να ετοιμαστεί Σχέδιο Παρακολούθησης για την εφαρμογή των όρων 2.35., 3.1. και 3.7. το οποίο να υποβληθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή από τον κύριο του έργου, πριν από την έναρξη κατασκευής του έργου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

Όροι για το ανθρωπογενές περιβάλλον

2.1. Να ενσωματωθούν τυχόν εισηγήσεις του Τμήματος Αρχαιοτήτων με ανασχεδιασμό, αν χρειαστεί, μέρος του έργου για διατήρηση της υφιστάμενης δεξαμενής, η οποία χωροθετείται σε ιδιωτικό τεμάχιο και αποτελεί κατασκευή της οθωμανικής περιόδου, ως έργο του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού.

2.2. Γίνεται εισήγηση όπως προωθηθεί αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για ανάδειξη της δεξαμενής ως σημείου πολιτιστικού ενδιαφέροντος και περιπάτου σε συνδυασμό με τον παρακείμενο πεζόδρομο / ποδηλατόδρομο.

2.3. Να ετοιμαστεί Σχέδιο Διαχείρισης Εργοταξίου κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου. Το σχέδιο να καθορίζει συγκεκριμένους χώρους για την προσωρινή τοποθέτηση μηχανημάτων, υλικών και μπαζών, την ασφαλή προσωρινή αποθήκευση μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, ελαστικών, καυσίμων και άλλων, καθώς και τρόπους διακίνησης των κατασκευαστικών μηχανημάτων και οχημάτων. Επίσης, να καθορίζονται μέτρα αντιμετώπισης των αερίων αποβλήτων (σκόνη, αιωρούμενα σωματίδια ή οσμηρών ουσιών κλπ.), μέτρα αντιμετώπισης των υγρών αποβλήτων (αστικά λύματα από τουαλέτες εργοταξίου, λάδια, γράσα, διαρροές καυσίμων ή λιπαντικών καθώς και από τη συντήρηση των μηχανημάτων του εργοταξίου κλπ.), μέτρα αντιμετώπισης του θορύβου. Σε κάθε περίπτωση, οι δραστηριότητες του εργολάβου (αποθηκευτικοί χώροι πρώτων υλών, μηχανημάτων και μπαζών) να περιοριστούν εντός του χώρου του εργοταξίου. Το Σχέδιο αυτό να περιλαμβάνει το Σχέδιο του όρου 2.25.

2.4. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή επιπτώσεων ή οχληρίας στις γειτνιάζουσες αναπτύξεις που κυρίως αφορούν την μείωση εκπομπών σκόνης και αποφυγή οποιασδήποτε εισροής, απόρριψης, διαρροής οποιουδήποτε αντικειμένου, ουσίας ή ύλης η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπαίνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013 [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment].

2.5. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.

2.6. Για το προσωπικό του εργοταξίου να τοποθετηθούν προσωρινές βοηθητικές εγκαταστάσεις, στις οποίες να περιλαμβάνονται εγκαταστάσεις υγιεινής προσωπικού, οι οποίες να τοποθετηθούν κατάλληλα ώστε να μην προκαλούνται προβλήματα στο περιβάλλον. Να γίνεται χρήση χημικών τουαλετών.

2.7. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εκδήλωσης φωτιάς, έκρηξης ή δημιουργίας περιστατικού ρύπανσης στον αέρα, στο έδαφος ή στα επιφανειακά ή και υπόγεια ύδατα, που μπορούν να απειλήσουν την ανθρώπινη υγεία ή και το περιβάλλον.

2.8. Απαγορεύεται η καύση απορριμμάτων, μηχανέλαιων, αποβλήτων συσκευασιών ή άχρηστου εξοπλισμού καθώς και η ταφή τους μαζί με τα απόβλητα εκσκαφών και κατασκευών που θα προκύψουν.

2.9. Όλα τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών να συντηρούνται σε τακτικά χρονικά διαστήματα και να μην παρουσιάζουν οποιεσδήποτε διαρροές καυσίμων, μηχανέλαιων.

2.10. Να εφαρμοστούν κατάλληλες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, με προειδοποιητικές πινακίδες και φωτεινά σήματα κατά την κατασκευή του δρόμου πρόσβασης και του χώρου στάθμευσης, για διευκόλυνση των χρηστών και τη μείωση του κινδύνου ατυχημάτων. Να γίνει διαχείριση της κυκλοφορίας κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών έργων, για τη διευκόλυνση των κατοίκων της περιοχής και των διερχόμενων οχημάτων.

2.11. Τα βαρέου τύπου οχήματα να χρησιμοποιούν τις κύριες οδικές αρτηρίες, κατά προτίμηση, και να επιλέγονται παρακαμπτήριοι και περιμετρικοί οδοί.

2.12. Να απομακρυνθεί το εργοτάξιο και να γίνει αποκατάσταση όλων των εργοταξιακών χώρων, μετά το πέρας των κατασκευαστικών εργασιών και διεξαγωγή εργασιών ομαλοποίησης του εδάφους, στα σημεία που θα υπάρξει αλλοίωση της τοπικής μορφολογία.

Όροι για τη διαχείριση θορύβου

2.13. Να εφαρμοστούν μέτρα μείωσης του θορύβου στο εργοτάξιο, όπως χρήση ωτοασπίδων από το προσωπικό, τοποθέτηση σιγαστήρων στα μηχανήματα, παρακολούθηση των επιπέδων θορύβου με ηχομετρητές, τοποθέτηση κινητών αντιθορυβικών πετασμάτων γύρω από θορυβώδη μηχανήματα, καθώς και τήρηση κατάλληλου ωραρίου εργασίας. Άλλα μέτρα μείωσης του θορύβου είναι η τακτική επιθεώρηση και συντήρηση των μηχανημάτων κατασκευής, η χρήση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα μηχανήματα και η χρήση σιγαστήρων και καλυμμάτων. Επίσης, τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο κατασκευής του έργου να μην υπερβαίνουν τα όρια θορύβου που τέθηκαν από τον κατασκευαστή.

2.14. Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των εργασιών για μείωση της χρονικής περιόδου λειτουργίας του εργοταξίου.

2.15. Να γίνεται περιορισμός των εργασιών εργοταξίου και χρήσης των θορυβωδών εργασιών/μηχανημάτων, σε κανονικό ωράριο εργασιών και αποφυγή φορτοεκφόρτωσης κατά τις ώρες κοινής ησυχίας, ιδιαίτερα στην περίπτωση που το έργο απαιτηθεί να συνεχίσει να κατασκευάζεται και εντός θερινής περιόδου όπου εφαρμόζεται η μεσημβρινή αργία.

2.16. Να γίνει συνεκτίμηση του θορύβου για τον καθορισμό του προγράμματος εργασιών και της μεθοδολογίας κατασκευής με στόχο τη μείωση των εκπομπών θορύβου. Να προβλέπεται όπως, όπου είναι εφικτό, οι θορυβώδεις εργασίες να διεξάγονται ταυτόχρονα ώστε να μειώνεται η διάρκεια εκπομπής υψηλών επιπέδων θορύβου και η διασπορά του θορύβου.

Όροι για τη διαχείριση στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων

2.17. Κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 [ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment]. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα στερεά απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

2.18. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα τα οποία πιθανόν να προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής του έργου (όπως κενοί περιέκτες καυσίμων, πετρελαιοειδών, λιπαντικών, διαλυτών και άλλων επικίνδυνων χημικών ουσιών, ρυπασμένα χώματα από τυχόν διαρροές κτλ.) να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας αποβλήτων, με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016.

2.19. Να τηρούνται Μητρώα Κατοχής Παραγωγής Επικίνδυνων Αποβλήτων σύμφωνα με τις πρόνοιες των εν λόγω Νόμων του 2011 μέχρι 2016.

2.20. Οι ποσότητες μπαζών / υλικών εκσκαφής που θα προκύψουν από το έργο να γίνει προσπάθεια να χρησιμοποιηθούν για επιχωματώσεις στο έργο στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Τυχόν περίσσεια μπαζών που πιθανόν να προκύψει να τύχει διαχείρισης με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016 (ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment).

2.21. Να γίνει κατάλληλη διευθέτηση των προσωρινών χώρων αποθήκευσης αδρανών υλικών του εργοταξίου, των χώρων απόθεσης υλικών εκσκαφής χημικών ουσιών και πρώτων υλών, σε θέσεις όπου δεν θα επηρεάζουν αρνητικά την επιφανειακή απορροή και τη βλάστηση του ποταμού Πεδιαίου.

2.22. Στους χώρους αποθήκευσης αδρανών να χρησιμοποιούνται μέσα όπως προστατευτικές τάφροι ή άλλα μέσα ώστε να αποφεύγεται η διασπορά των στερεών σωματιδίων.

2.23. Οι χώροι στους οποίους θα υπάρχει συγκεντρωμένη δραστηριότητα και εξοπλισμός (γραφεία εργοταξίων, εγκαταστάσεις παραγωγής σκυροδέματος και αποθήκευσης υλικών / αποβλήτων, κ.λπ.) να είναι περιφραγμένοι ώστε να απομονώνονται και να παρεμποδίζεται η άμεση οπτική επαφή.

2.24. Η αποθήκευση των υλικών κατασκευής, των μηχανημάτων και των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, να γίνεται αποκλειστικά εντός των εργοταξιακών χώρων, και σε σημεία τα οποία θα δημιουργήσουν τη μικρότερη δυνατή όχληση.

2.25. Για τη διαχείριση των Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.) πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις των περί

Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 (Αρ. 185(Ι)/2011) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment] και των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2011 (Κ.Δ.Π. 159/2011) και 2013 (Κ.Δ.Π. 220/2013) [ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment], για την ορθολογική διαχείριση των Α.Ε.Κ.Κ. με στόχο το κατά δυνατόν μεγαλύτερο ποσοστό ανακύκλωσης τους. Συγκεκριμένα:

(α) Πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου ο Εργολάβος θα πρέπει να ετοιμάσει Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ) με βάση την παράγραφο 7(1)(α) των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2011 και 2013, που θα συμπεριλαμβάνει και το κόστος της Διαχείρισης των Α.Ε.Κ.Κ. Θα φέρει την πλήρη ευθύνη εφαρμογής του [Κανονισμός 5, Παράγραφος (1)], θα μεριμνά για τη φύλαξη του στο εργοτάξιο και θα το θέτει στη διάθεση των Επιθεωρητών ή άλλων εκπροσώπων του Τμήματος Περιβάλλοντος όποτε αυτό ζητηθεί. Το σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων στο εργοτάξιο περιλαμβανομένης της συλλογής, τυχόν επεξεργασίας και τελικής διάθεσης στερεών και υγρών αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, ανακυκλώσιμων αποβλήτων από εκσκαφές, κατεδαφίσεις κ.λπ.), να υποδεικνύονται οι χώροι προσωρινής αποθήκευσης αποβλήτων, οι προδιαγραφές των εν λόγω χώρων, ο τρόπος συσκευασίας και προσωρινής αποθήκευσης των αποβλήτων, το ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων και οι συμφωνίες με φορείς διαχείρισης αποβλήτων. Να περιλαμβάνει περιγραφή τυχόν επεξεργασία με σπαστήρα (θέση, διάρκεια, μέτρα μείωσης των επιπτώσεων στο περιβάλλον κ.λπ.).

(β) Ο Εργολάβος, στο στάδιο υποβολής της προσφοράς, να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ., όπως καθορίζεται στον Κανονισμό 7 (παράγραφος 2) των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2011 και 2013, ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ. που εκδίδεται δυνάμει των περί Διαχείρισης Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 και των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2011 και 2013, με ποινή αποκλεισμού. Απαγορεύεται η διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων χωρίς Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης για τα συγκεκριμένα απόβλητα.

(γ) Όταν ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων που εκδόθηκε δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016, για συλλογή και μεταφορά ή/και για την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση του έργου, με ποινή αποκλεισμού. Σε περίπτωση που δεν θα τα διαχειριστεί ο ίδιος, υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή κατόχους Πιστοποιητικού Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από το έργο.

(δ) Ο Εργολάβος να χρησιμοποιεί τις βέλτιστες τεχνικές για προώθηση της επαναχρησιμοποίησης ή/και αξιοποίησης των παραγόμενων αποβλήτων στο μέγιστο δυνατό βαθμό, σύμφωνα με το άρθρο 13 των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016. Ο Εργολάβος να διασφαλίζει τη μεταφορά των παραγόμενων αποβλήτων σε αδειοδοτημένες μονάδες για επεξεργασία/ανακύκλωση, σύμφωνα με τον όρο (γ).

(ε) Ο Εργολάβος σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Ε.Κ.Κ δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία να προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες μονάδες για επεξεργασία/ανακύκλωση Α.Ε.Κ.Κ. σύμφωνα με τον όρο (γ).

(στ) Ο Εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment] σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε αυτά ζητηθούν.

(η) Ο Εργολάβος σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 77/2016 [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment], να επεξεργάζεται με τη χρήση Κινητού Σπαστήρα/Κοσκίνου τα Α.Ε.Κ.Κ. μόνο στους χώρους παραγωγής τους (χώρος εκάστοτε εργοταξίου), του οποίου η λειτουργία δεν επιτρέπεται εκτός των ορίων του εργοταξίου. Απαγορεύεται η χρήση κινητού σπαστήρα στο εργοτάξιο εκτός και αν αυτός περιλαμβάνεται σε Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή αν έχει εκδοθεί Πιστοποιητικό για επεξεργασία αποβλήτων στο χώρο παραγωγής τους και έχουν εξασφαλιστεί προηγουμένως οποιεσδήποτε άλλες εγκρίσεις ή/και άδειες.

(θ) Ο Εργολάβος, με την ολοκλήρωση του έργου, να υποβάλει στο Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος τα Έντυπα Αναγνώρισης και Παρακολούθησης της μεταφοράς των αποβλήτων σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 31/2016.

(ι) Τονίζεται ότι αποτελεί αδίκημα η απόρριψη αποβλήτων στο έδαφος και τα νερά. Σε περίπτωση που ο Εργολάβος απορρίψει απόβλητα που προήλθαν από την κατεδάφιση του έργου, είναι υπόχρεος να τα παραδώσει σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης και να επαναφέρει τους χώρους στην αρχική τους κατάσταση με δικά του έξοδα. Σε αντίθετη περίπτωση ο Επιβλέπων Μηχανικός έχει υποχρέωση να καταγγείλει την παρανομία στο Τμήμα Περιβάλλοντος για λήψη μέτρων, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία.

2.26. Να γίνει εναπόθεση Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (Α.Ε.Κ.Κ.) σε περιοχή η οποία θα υποδειχθεί και θα τύχει έγκρισης από αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016, ενημερώνοντας το Τμήμα Περιβάλλοντος.

2.27. Τα επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και συντήρησης του εξοπλισμού, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016.

Όροι για τη διαχείριση υγρών αποβλήτων

2.28. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016.

Όροι για τη βιοποικιλότητα

2.29. Οι 102 ελιές που εμπίπτουν σε ιδιωτικά τεμάχια εντός οικιστικών ζωνών να διατηρηθούν ή μεταφυτευθούν σε άλλες κατάλληλες θέσεις από τον κύριο του έργου. Η υλοτομία και η μεταφύτευση των δένδρων που εμπίπτουν στον περί Δασών Νόμο να εγκριθεί από το Τμήμα Δασών.

2.30. Η αποκοπή των 61 δασικών και καλλωπιστικών δένδρων (8 πεύκα, 4 κυπαρίσσια, 1 χαρουπιά, 1 μαυρομμάτα, 30 ευκαλύπτους, 6 ακακίες, 7 φίκους, 4 καλλωπιστικά) να γίνει σύμφωνα με το Σχέδιο Αποτύπωσης / Τοπογράφησης. Σε περίπτωση που ο αριθμός των δένδρων που θα αποκοπούν αυξηθεί να ενημερωθεί εκ των προτέρων το Τμήμα Περιβάλλοντος.

2.31. Στην τοποτέχνηση των χώρων πρασίνου / λωρίδων πρασίνου (600 νέα μεγάλα δέντρα και 4.000 θάμνων και χαμηλής βλάστησης), σε συνεννόηση με το Τμήμα Δασών, να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας. Τα φυτικά είδη που θα χρησιμοποιηθούν να ανήκουν στη βλαστική φυσιογνωμία της περιοχής, χωρίς μεγάλες απαιτήσεις σε νερό για τη συντήρησή τους, ώστε να γίνεται εξοικονόμηση υδάτινων πόρων. Προτείνεται η χρήση κυπριακών φυτών κατά μήκος του δρόμου όπως κυπαρίσσι, τρέμιθος, ελιά, συκαμινιά, ατρίπλεξ/χαλιμιά, και πλησίον του ποταμού όπως πλάτανος, μέρικο, δρυς, συκιά, τρεμιθιά, μερσινιά και ιτιά.

2.32. Να γίνει αποκατάσταση και ενίσχυση της παρόχθιας και ποτάμιας βλάστησης με την εφαρμογή συστηματικής φυτείας που απαντούν στα μη διαταραγμένα τμήματα της κοίτης του ποταμού. Με την αποκατάσταση της επηρεαζόμενης κοίτης και τη φύτευση του χώρου να

ειδοποιηθεί το Τμήμα Περιβάλλοντος και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για έλεγχο εφαρμογής του όρου.

2.33. Να εγκατασταθούν πινακίδες ενημέρωσης για το οικοσύστημα, τα είδη και τη βιοποικιλότητα του ποταμού Πεδιαίου σε σημεία θέασης του ποδηλατόδρομου / πεζόδρομου και σε στάσεις των λεωφορείων.

2.34. Να μη γίνονται κατασκευαστικές εργασίες (χώρος απόθεσης μπάζων, αποβλήτων ή κατασκευαστικών υλικών) και διέλευσης / στάθμευσης οχημάτων στην κοίτη του ποταμού Πεδιαίου όπου συναντώνται πολλά είδη θηλαστικών, ερπετών, αμφιβίων, πουλιών αλλά και ιδιαίτερων ειδών χλωρίδας.

2.35. Να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο σημείο όπου αναμένεται να κατασκευαστεί νέα γέφυρα δυτικά της οδού Αλεξανδρουπόλεως, όπου υπάρχει συνεχής ροή νερού και καταγράφηκε σημαντικός αριθμός βαλτόβιων βατράχων (*Pelophylax bedriagae*) και χελώνας του γλυκού νερού (*Mauremys rivulata*), καθώς και στο σημείο όπου θα κατεδαφιστεί η υφιστάμενη γέφυρα και μέρος της οδού Αλεξανδρουπόλεως, με την εφαρμογή μέτρων όπως:

- μεταφορά και απόθεση ιλύος κατάντη του παλιού γεφυριού,
- μόνιμη παρουσία νερού και διατήρηση χαμηλής παραποτάμιας βλάστησης,
- προγραμματισμός εργασιών εκτός της περιόδου αναπαραγωγής των χελώνων (Ιούλιος – Σεπτέμβριος),
- αποφυγή αναμόχλευσης των πρηνών όπου η χελώνα εναποθέτει τα αυγά της αυτή την περίοδο αναπαραγωγής της,
- συλλογή πριν και επανατοποθέτηση ατόμων χελώνας μετά το πέρας των εργασιών.

2.36. Να ετοιμαστεί Σχέδιο Παρακολούθησης για την εφαρμογή του όρου 2.35 και να υποβληθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή από τον κύριο του έργου μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου.

2.37. Για να ελαχιστοποιηθεί η ενόχληση της τοπικής πανίδας στον ποταμό Πεδιαίο από τον νυκτερινό φωτισμό στις δύο γέφυρες, να εγκατασταθεί σύστημα φωταγώγησης το οποίο θα εκπέμπει φως συγκεντρωτικά με κατεύθυνση τις γέφυρες (φωτισμός LED με χρήση ανακλαστήρων για αποφυγή της διάχυσης φωτός).

2.38. Να μη γίνεται χρήση οποιονδήποτε εντομοκτόνων ή παρασιτοκτόνων. Να ληφθεί πρόνοια για μελλοντική άρδευση των χώρων πρασίνου στην κεντρική νησίδα του δρόμου, στις λεκάνες δένδρων, στη γραμμική νησίδα ποδηλατόδρομου, και στο χώρο του ποταμού.

2.39. Να ληφθούν μέτρα πυροπροστασίας κατά τη διάρκεια λειτουργίας του εργοταξίου.

Όροι για τα υπόγεια και επιφανειακά νερά

2.40. Η κατασκευή των δύο γεφυρών επί του ποταμού Πεδιαίου να γίνει σύμφωνα με τα αποτελέσματα της υδρολογικής μελέτης ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής ασφάλεια του έργου και

των χρηστών από τους κινδύνους πλημμύρας. Να ληφθούν μέτρα σύμφωνα με τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας, σε συνεννόηση με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

2.41. Τα θεμέλια των υποστυλωμάτων των δύο γεφυριών να ενταφιαστούν εντός της κοίτης του ποταμού Πεδιαίου σε σημαντικό βάθος, πέραν του 1,5 μέτρου, προκειμένου να αποφευχθεί η διακοπή της συνέχειας του ποταμού και η δημιουργία λιμνάζοντων νερών.

2.42. Να γίνει αποκατάσταση του φυσικού συστήματος αποστράγγισης σε περιοχές που πιθανόν να διαταραχθούν από χωματοουργικές εργασίες, εκσκαφές ή επιχωματώσεις.

2.43. Να αποφευχθούν οποιεσδήποτε εργασίες συντήρησης του εξοπλισμού και των οχημάτων, καθώς και ανεφοδιασμός τους με καύσιμα και η αλλαγή λιπαντικών ελαίων παρά την κοίτη του ποταμού Πεδιαίου. Ο εξοπλισμός και τα οχήματα να συντηρούνται και να υπόκεινται σε ανεφοδιασμό σε αντίστοιχους κατάλληλους χώρους.

2.44. Να μη γίνονται χωματοουργικές εργασίες κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για την αποφυγή μεταφοράς στερεών στην κοίτη του ποταμού Πεδιαίου.

2.45. Σε περίπτωση που παρατηρηθεί απορροή νερού σε επίπεδο ρυακιού κατά τη διάρκεια βροχοπτώσης, κοντά στους χώρους εκσκαφής, να διαμορφωθούν προσωρινά τοπικά μικρά χωμάτινα αναχώματα για την εκτροπή της ποσότητας αυτής όμβριων υδάτων προς το έργο.

Όροι για την ατμόσφαιρα

2.46. Οι ρύποι που θα εκπέμπονται από τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο κατασκευής, να μην υπερβαίνουν τα όρια τα οποία προβλέπουν οι περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Νόμοι του 2010 έως 2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας - www.mlsi.gov.cy], και οι σχετικοί Κανονισμός Κ.Δ.Π 327/ 2010 και 37/2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας - www.mlsi.gov.cy].

2.47. Οι κλιματικές συνθήκες παίζουν ρόλο στη διασπορά της σκόνης στην ατμόσφαιρα. Συστήνεται να επικεντρώνεται η λειτουργία των βαρέων οχημάτων κατασκευής κατά προτίμηση μεταξύ Οκτωβρίου - Απριλίου, περίοδο μη ξηρού περιβάλλοντος, για την αποφυγή διασποράς της σκόνης στην ατμόσφαιρα.

2.48. Σε αντίθετη περίπτωση κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης και συγκεκριμένα:

- (α) οι χώροι και οδικές προσβάσεις που χρησιμοποιούνται συχνά από οχήματα μεταφοράς υλικών να διαμορφωθούν κατάλληλα (επίστρωση με κατάλληλα υλικά) αν αυτό απαιτείται,
- (β) να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης,
- (γ) τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10χλμ/ώρα) στους χωμάτινους δρόμους,

(δ) κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς,

(ε) να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματοουργικές εργασίες,

(στ) όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 24χλμ/ώρα, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού,

(ζ) η μεταφορά των αδρανών υλικών να γίνεται με σκεπασμένα φορητά οχήματα,

(η) εναπόθεση υλικών σε σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού,

(θ) για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματοουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων,

(ι) κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών δεν πρέπει να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

2.49. Για τα συστήματα πυρόσβεσης, ο κύριος του έργου υποχρεούται να τηρήσει τις πρόνοιες του περί ορισμένων φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, καταστροφή) Νόμου [N23(I)/2010], καθώς και των Κανονισμών 133/2010 και 132/2010 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό/ εξοπλισμό πυρόσβεσης-πυροπροστασίας).

Όροι για το έδαφος

2.50. Η αφαιρούμενη φυτική γη να διαφυλαχθεί κατάλληλα έτσι ώστε να χρησιμοποιηθεί στις φυτοτεχνικές αποκαταστάσεις.

2.51. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα επιφανειακά ή υπόγεια νερά οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013.

2.52. Να γίνεται άμεση ενημέρωση του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση οποιουδήποτε έκτακτου περιστατικού διαφυγής αποβλήτων ή άλλων ρύπων κατά τη συλλογή και μεταφορά.

2.53. Τα υλικά εκσκαφής να αξιοποιηθούν για τις αναγκαίες επιχωματώσεις και ως εδαφοβελτιωτικό, καθώς μέρος των υλικών θα αποτελεί επιφανειακό χώμα. Η καταλληλότητα των υλικών επιχωμάτωσης ή / και οποιαδήποτε υλικών που προορίζονται για χρήση την οδοποιία να βασίζεται στον εργαστηριακό έλεγχο, όπως προκύπτει από το πρότυπο CYSEN13242.

2.54. Σε περίπτωση διαρροής επικίνδυνων ουσιών (π.χ. καυσίμων, λιπαντικών ελαίων, κ.λπ.) στο έδαφος, να διεξάγονται εργασίες αποκατάστασης άμεσα. Συγκεκριμένα, η περίσσεια ποσότητα υγρού που δεν απορρίφθηκε στο έδαφος να συλλεχθεί με τη χρήση απορροφητικών υλικών και να γίνει εκσκαφή στο απαραίτητο βάθος ώστε να αφαιρεθεί όσο έδαφος έχει ρυπανθεί. Μετά τη χρήση

τους, τα απορροφητικά υλικά και το ρυπασμένο χώμα, να αποθηκεύονται σε στεγανούς περιέκτες και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016.

Όροι για το κλίμα και την ενέργεια

2.55. Σε περίπτωση διεξαγωγής εργασιών κατά τις νυχτερινές ώρες να παρέχεται επαρκής φωτισμός που να τοποθετηθεί με τρόπο ώστε να πληρούνται οι ανάγκες ασφαλείας και η μη διάχυση του φωτός πέραν των αναγκαίων σημείων.

Όροι για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις

2.56. Να εξεταστεί η πιθανότητα εφαρμογής υλικού επικάλυψης για την κατασκευή των οδοστρωμάτων να πληροί τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Δράσης για Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις 2012-2014, Παράρτημα Γ, Κατηγορία 6.2/A ή/και ειδικών αντιθορυβικών οδοστρωμάτων για τη βελτίωση των επιπέδων θορύβου από την οδική κυκλοφορία.

2.57. Να γίνει χρήση λαμπτήρων με σήμανση χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης (Energy Star) και οικολογικής σήμανσης (π.χ. Ecolabel, EU Flower, κ.λπ.) και εγκατάστασης του εξοπλισμού οδικού φωτισμού να εφαρμοστούν τα αναφερόμενα κριτήρια στο Σχέδιο Δράσεως για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις 2012-2014, Παράρτημα Γ Κατηγορία 2.2/B Λαμπτήρες για Οδικό φωτισμό – Φωτεινοί Σηματοδότες.

2.58. Στην κατακόρυφη σήμανση να εξεταστεί η χρήση αντανακλαστικών υλικών και να τηρούνται τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Δράσης για Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις 2012-2014, Παράρτημα Γ, Κατηγορία 6.2/B.

2.59. Για τη διαμόρφωση χώρων πρασίνου, για τα προϊόντα κηπουρικής αλλά και για την προμήθεια υπηρεσιών κηπουρικής να εξεταστεί η εφαρμογή των αναφερόμενων στο Σχέδιο Δράσης για Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις 2012- 2014, Παράρτημα Γ.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου:

Όροι για τη διαχείριση θορύβου

3.1. Να υποβληθεί πρόγραμμα μετρήσεων θορύβου από την οδική κυκλοφορία του έργου στο Τμήμα Περιβάλλοντος, για έγκριση, ένα (1) μήνα μετά την ολοκλήρωση του έργου. Το πρόγραμμα να περιλαμβάνει τη μεθοδολογία εκτίμησης του θορύβου από τη λειτουργία του έργου με την εκπόνηση χάρτη θορύβου, με βάση τους μεθόδους υπολογισμού και μέτρησης που περιγράφονται στο παράρτημα III και τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος V των περί Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου Νόμων 2004 έως 2019. Συγκεκριμένα, για το χάρτη θορύβου να χαρτογραφηθούν οι ζώνες περιβαλλοντικού θορύβου για τα όρια θορύβου 40-80dB (ισοθορυβικές καμπύλες) και τους δείκτες Lden (24ωρη) και Lnight (23:00-7:00), καθώς και να εκτιμηθεί η έκθεση πληθυσμού και των κτιρίων από τον περιβαλλοντικό θόρυβο.

3.2. Μετά την έγκριση του προγράμματος μετρήσεων θορύβου που αναφέρονται στον όρο 3.1. να διεξαχθούν οι μετρήσεις θορύβου από τις οδικές μεταφορές του έργου και να υποβληθούν στο Τμήμα Περιβάλλοντος, σύμφωνα με το εγκριμένο χρονοδιάγραμμα.

Όροι για τη διαχείριση στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων

3.3. Να γίνεται χωριστή Διαλογή στην Πηγή (ΔσΠ) για τουλάχιστον τα ρεύματα αποβλήτων γυαλί, χαρτί/ χαρτόνι, PMD, βιοαπόβλητα (τροφικά υπολείμματα, πράσινα). Για το σκοπό αυτό να εγκατασταθεί εξοπλισμός όπως κάδοι ανακύκλωσης κατά μήκος του έργου. Τα χωριστά διαλεγμένα ανακυκλώσιμα, να περισυλλέγονται σε τακτά χρονικά διαστήματα από αδειοδοτημένους διαχειριστές.

3.4. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης βάσει τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.

3.5. Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή / και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο Κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.

Όροι για τη διαχείριση υγρών αποβλήτων

3.6. Τα επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες συντήρησης του εξοπλισμού και των κτιρίων, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016.

Όροι για τη βιοποικιλότητα

3.7. Στο σημείο όπου θα κατασκευαστεί η νέα γέφυρα και μέρος της οδού Αλεξανδρουπόλεως να εφαρμοστούν μέτρα για τους βαλτόβιους βατράχους (*Pelophylax bedriagae*) και τις χελώνες του γλυκού νερού (*Mauremys rivulata*). Προτείνεται η δημιουργία νέων θέσεων υποστήριξης του είδους όπως σημεία εκβάθυνσης για κατακράτηση νερού την καλοκαιρινή περίοδο, καθώς και των τροφικών πλεγμάτων που να τοποθετηθούν κατά μήκος του ποταμού στον χώρο του έργου. Οι θέσεις αυτές αναμένεται να υποστηρίξουν άλλα είδη όπως η αλεπού, τα ερπετά, τα έντομα και τα αμφίβια. Να γίνουν καταγραφές των πιο πάνω ειδών και τα σχετικά αποτελέσματα να αποσταλούν

στο Τμήμα Περιβάλλοντος και στο Τμήμα Δασών για το πρώτο και δεύτερο έτος λειτουργίας του έργου.

3.8. Να εξεταστεί όπως αντί της κατεδάφισης του παλαιού γεφυριού επί της οδού Αλεξανδρουπόλεως, να διατηρηθεί ως δῆμμα ή άλλο τρόπο που να διασφαλίζει τις παρούσες ιδανικές συνθήκες για την παρουσία του είδους της χελώνας του γλυκού νερού (*Mauremys rivulata*) όπως η μεταφορά και η απόθεση ίλυος κατάντη του γεφυριού, η μόνιμη παρουσία νερού και η παραποτάμια χαμηλή βλάστηση. Το γεφύρι αυτό δύναται να επιστρωθεί με φιλικά προς το περιβάλλον υλικά.

3.9. Να μην χρησιμοποιούνται χημικές ουσίες για την καταπολέμηση των αγριόχορτων.

Όροι για το έδαφος

3.10. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα επιφανειακά ή υπόγεια νερά οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

3.11. Να γίνεται τακτικός καθαρισμός οχετών και σημείων συγκέντρωσης εύφλεκτων υλών, κυρίως κατά τη θερινή περίοδο.

Όροι για το κλίμα και την ενέργεια

3.12. Ενδείκνυται να μελετηθεί η χρήση φωτοβολταϊκών πλαισίων στο φωτισμό για τις ενεργειακές ανάγκες του έργου.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

13 Απριλίου 2021